

USTAVNI SUD CRNE GORE

U-VI br. 76/10

PODGORICA, 28. oktobar 2010. godine

**USTAVNI SUD JE ODBIO ŽALBU JER JE UTVRDILO DA JE DIK PRAVILNO POSTUPILA
KADA JE KAO NEOSNOVAN ODBILA PRIGOVOR PODNOSIOCA ŽALBE DA JE GLASANJE
NA ODREĐENOM BIRAČKOM MJESTU ZAKLJUČENO U 19,45 ČASOVA, ODNOSNO PRIJE
ISTEKA VREMENA ZA ZATVARANJE BIRAČKOG MJESTA PROPISANOG ZAKONOM.**

Ustavni sud Crne Gore, u sastavu: predsjednik dr Milan Marković i sudije - Miodrag Iličković, Miodrag Latković, Desanka Lopičić, Đole Sekulović i Fetija Međedović, na osnovu odredaba člana 149 stav 1 tačka 7 Ustava Crne Gore i člana 32 tačka 10 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 64/08), na sjednici od 28. oktobra 2010. godine, donio je

ODLUKU

ODBIJA SE žalba Izborne liste "Demokratski savez u Crnoj Gori - Mehmet Bardhi" izjavljena na rješenja Državne izborne komisije, br. 245/2, od 25. oktobra 2010. godine.

OBRAZLOŽENJE

Izborna lista "Demokratski savez u Crnoj Gori - Mehmet Bardhi", podnijela je blagovremeno žalbu protiv rješenja, navedenog u izreci, kojim je odbijen njihov prigovor, izjavljen protiv rješenja Opštinske izborne komisije Ulcinj, br. 02-268/10, od 20. oktobra 2010. godine, kao neosnovan, zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede izbornog prava.

U žalbi se, u suštini, ističe: da je na biračkom mjestu br. 18 glasanje zaključeno u 19,45h i da svi članovi biračkog odbora nijesu potpisali zapisnik; da su obavijestili Opštinsku izbornu komisiju o ranijem zaključenju glasanja; da je Državnoj izbornoj komisiji dostavljen primjerak tog obavještenja bez pečata, ali je uz žalbu priložena kopija primjerka sa upisanim vremenom; da Državna komisija nije razmatrala činjenicu da su na biračkom mjestu broj 31 glasovi pogrešno prebrojani na štetu žalioaca i da se izjava o ranijem zaključenju glasanja opunomoćenika izborne liste trebala uzeti u obzir prilikom odlučivanja.

Ustavni sud je, nakon razmatranja osporenog rješenja i pribavljene dokumentacije, utvrdio da žalba nije osnovana.

Osporenim rješenjem Državne izborne komisije, odbijen je, kao neosnovan prigovor Izborne liste "Demokratski savez u Crnoj Gori - Mehmet Bardhi", izjavljen protiv rješenja Opštinske izborne komisije Ulcinj, uz obrazloženje da na biračkim mjestima br. 18 Osnovna škola Štodra i br. 31 Javno komunalno preduzeće Ulcinj, nijesu učinjene povrede zbog kojih bi u smislu odredaba čl. 70 i 81 Zakona o izboru odbornika i poslanika trebalo raspustiti biračke odbore i ponoviti glasanje na tim biračkim mjestima. U obrazloženju rješenja se dalje navodi, da je za biračko mjesto br. 18 Osnovna škola Štodra, Državna izborna komisija utvrdila da je Zapisnik o radu biračkog odbora potpisan od pet članova Biračkog odbora; da iz Zapisnika proizilazi da je glasanje zaključeno u 21h i da članovi tog biračkog odbora nijesu imali primjedbi na Zapisnik, pa je Državna izborna komisija utvrdila da su izbori na ovom biračkom mjestu sprovedeni u skladu sa zakonom. Takođe se navodi da Državna komisija nije mogla pokloniti povjerenje izjavi Latifa Ceke, ne zbog njegove zainteresovanosti, a time i moguće pristrasnosti, s obzirom da je opunomoćeni predstavnik podnosioca prigovora u Biračkom odboru, već isključivo zbog toga što je pet članova Biračkog odbora potpisima potvrdilo da je glasanje zaključeno u 21h i što Opštinska izborna Komisija Ulcinj, u obrazloženju osporenog rješenja, nije navela da je podnosilac prigovora na dan izbora, u 20,45h, pisanim putem obavijestio da je to biračko mjesto zatvoreno u 19,45h, jer na priloženom primjerku obavještenja Državnoj komisiji, nema prijemnog štambilja Opštinske izborne komisije sa danom i časom prijema; da ni jedan drugi podnosilac izborne liste ili birač nije podnio prigovor na ove činjenice, iako se u prigovoru tvrdi da ni drugima nije bilo omogućeno da potpišu Zapisnik o radu biračkog odbora i da im nije uručen po primjerak tog zapisnika. Po mišljenju Državne izborne komisije činjenica da opunomoćeni predstavnik podnosioca žalbe nije potpisao Zapisnik o radu biračkog odbora ili što to nije uradio jedan ili više članova biračkog odbora, bez navođenja razloga u Zapisniku za to nepotpisivanje, bez pouzdanih dokaza, ne može, samo po sebi, dovesti u pitanje tačnost navoda iz Zapisnika, njegovu pravnu validnost, pa samim tim ni zakonitost sprovedenog postupka izbora. Za biračko mjesto broj 31 Javno komunalno preduzeće Ulcinj, Državna komisija je utvrdila da je Zapisnik o radu biračkog odbora potpisan od strane svih članova, što upućuje na zaključak da je postupak izbora i na ovom biračkom mjestu sproveden na zakonit način, jer ni jednim dokazom nijesu potvrđeni navodi da je na tom biračkom mjestu vršen pritisak na birače, da su im dijeljene koverta sa novcem, kao ni sumnju da su pogrešno utvrđeni rezultati glasanja, na štetu podnosioca prigovora.

Ustavom Crne Gore propisano je da pravo da bira i da bude biran ima državljanin Crne Gore koji je navršio 18 godina života i ima najmanje dvije godine prebivališta u Crnoj Gori, da se biračko pravo ostvaruje na izborima, da je biračko pravo opšte i jednako i da su izbori slobodni i neposredni, a glasanje je tajno (član 45).

Zakonom o Ustavnom sudu Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 64/08), propisano je: da se postupak odlučivanja o povredi prava u toku izbora poslanika i odbornika pokreće podnošenjem žalbe na rješenje nadležne izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor i da se žalba iz stava 1 ovog člana podnosi u roku od 24 časa od časa dostavljanja rješenja (član 76); da žalbu može podnijeti birač, kandidat za poslanika i odbornika i podnosilac izborne liste i da žalba sadrži razloge i dokaze o povredi prava u toku izbora (član 77) i da Ustavni sud odlučuje o žalbi iz člana 78 ovog zakona u roku od 48 časova od časa prijema žalbe (član 79).

Zakonom o izboru odbornika i poslanika ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 4/98, 17/98, 14/00, 9/01, 41/02, 46/02 i 48/06) propisano je: da birački odbor čine predsjednik i četiri člana u stalnom sastavu i po jedan opunomoćeni predstavnik podnosioca izborne liste; da se u stalni sastav biračkog odbora obavezno imenuje po jedan predstavnik dvije opozicione partije u odgovarajućoj skupštini, koje su na prethodnim izborima dobile najveći broj glasova; da predsjednik i članovi biračkog odbora u stalnom sastavu imaju zamjenike; da opunomoćeni predstavnik podnosioca izborne liste može imati zamjenika; predsjednik i članovi biračkog odbora, kao i opunomoćene predstavnike podnosilaca izbornih lica, u slučaju njihove odsutnosti ili spriječenosti u vršenju poslova i zadataka biračkog odbora, zamjenjuju njihovi zamjenici (član 35 st. 1, 2, 3 i 4); da birački odbor neposredno sprovodi glasanje na biračkom mjestu (član 37 stav 1); da se biračka mjesta u izbornoj jedinici otvaraju u 8,00 časova, a zatvaraju u 21,00 čas. U toku ovog vremena biračko mjesto mora biti neprekidno otvoreno i da ako se u toku glasanja naruše pravila iz st. 1 i 2 ovog člana, birački odbor se raspušta i glasanje na tom biračkom mjestu ponavlja (član 70 stav 1 i 3); da članovi biračkog odbora ne smiju ni na koji način uticati na odluku birača, da su članovi biračkog odbora dužni da biraču, na njegov zahtjev, ponovo objasne način glasanja, da su članovi biračkog odbora dužni, naročito, da paze da niko ne ometa birača prilikom popunjavanja glasačkog listića i da u potpunosti bude obezbijeđena tajnost glasanja i da ako je je u toku glasanja povrijeđeno neko pravilo iz st. 1 do 3 ovog člana, birački odbor se raspušta, a glasanje na tom biračkom mjestu se ponavlja (član 81); da kad birački odbor utvrdi rezultate glasanja, u zapisnik o radu biračkog odbora unosi se: broj primljenih glasačkih listića; broj neupotrijebljenih glasačkih listića; broj upotrijebljenih glasačkih listića; broj nevažećih glasačkih listića; broj važećih glasačkih listića; broj glasova datih za svaku izbornu listu; broj birača prema izvodu iz biračkog spiska; broj birača koji su glasali po spisku iz broja birača koji su glasali putem pisma; da se u zapisnik o radu biračkog odbora unose i primjedbe i mišljenja članova biračkog odbora, kao i sve druge činjenice od značaja za glasanje; da zapisnik o radu biračkog odbora potpisuju svi članovi biračkog odbora i da svaki član biračkog odbora dobija kopiju zapisnika o radu biračkog odbora (član 90); da se prigovor protiv odluke, radnje ili propusta biračkog odbora podnosi opštinskoj izbornoj komisiji i da se prigovor protiv odluke, radnje ili propusta opštinske izborne komisije podnosi Republičkoj izbornoj komisiji (član 108); da nadležna izborna komisija donosi rješenje u roku od 24 časa od časa prijema prigovora i dostavlja ga podnosiocu prigovora (član 109) i da se protiv rješenja opštinske izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može izjaviti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji i da se protiv rješenja Republičke izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor može izjaviti žalba Ustavnom sudu Republike Crne Gore (član 110).

Iz citiranih odredaba Ustava Crne Gore proizilazi da su Ustavom utvrđeni principi biračkog prava koji državljanima Crne Gore obezbjeđuju jednakost, opštost, tajnost i neposrednost glasanja pri izboru organa vlasti. Osim ovih principa Ustav ne uređuje način ostvarivanja biračkog prava, već obavezuje zakonodavca da poštuje navedena načela prilikom regulisanja ove materije.

Zakonom o izboru odbornika i poslanika, pored ostalog, uređen je izbor odbornika u skupštinu opštine, organi za sprovođenje izbora i zaštita biračkog prava.

Iz odredaba Zakona o Ustavnom sudu i Zakona o izboru odbornika i poslanika proizilazi da u postupku zaštite biračkog prava birač, kandidat za poslanika i odbornika i podnosilac izborne liste ima pravo da podnese prigovor nadležnoj izbornoj komisiji, zbog povrede biračkog prava u toku izbornog postupka, kao i da se protiv rješenja Državne izborne komisije, kojim je odbačen ili odbijen prigovor može izjaviti žalba Ustavnom sudu.

Prema tome, po ocjeni Ustavnog suda, u postupku za izbor odbornika žalba se može podnijeti samo protiv rješenja Državne izborne komisije, kojim je odbijen ili odbačen prigovor na rješenje nadležne izborne komisije, a to znači da predmet odlučivanja Ustavnog suda mogu biti samo one činjenice i dokazi o kojima je odlučivala Državna izborna komisija, po podnijetom prigovoru.

Uvidom u osporena rješenja i pribavljenu dokumentaciju, Ustavni sud je utvrdio da je, u suštini, podnosilac podnio prigovor Opštinskoj izbornoj komisiji Ulcinj i Državnoj izbornoj komisiji, jer smatra da su prekršene odredbe člana 70 Zakona o izboru odbornika i poslanika, koje utvrđuju pravila o vremenu u kojem će se glasanje obaviti i to od

8,00h do 21,00h i da u toku ovog vremena biračko mjesto mora biti neprekidno otvoreno, kao i odredaba člana 90 istog Zakona, koje propisuju način sastavljanja i sadržinu zapisnika o radu biračkog odbora.

Kako predmet odlučivanja Ustavnog suda mogu biti samo činjenice i dokazi o kojima je, po prigovoru, odlučivala Državna izborna komisija, to Ustavni sud nije razmatrao nove dokaze koji nijesu bili dostavljeni Državnoj izbornoj komisiji i o kojima ona nije odlučivala. Naime, podnosilac je uz žalbu Ustavnom sudu dostavio kopiju primjerka akta Demokratskog saveza, od 17. oktobra 2010. godine, predatog Opštinskoj izbornoj komisiji, u kome je označeno vrijeme prijema njihovog prigovora, a u žalbi navodi da Državnoj izbornoj komisiji nije dostavio kopiju primjerka prigovora sa pečatom Opštinske izborne komisije Ulcinj, sa prijemnim pečatom i sa upisanim vremenom prijema. S obzirom da se Državna komisija, prilikom svog odlučivanja, nije izjasnila o tom podnesku, ne postoje procesne pretpostavke da se o njima izjašnjava Ustavni sud.

Ustavni sud je utvrdio da je Zapisnik o radu biračkog odbora na biračkom mjestu broj 18 Osnovna škola Štodra potpisan od pet članova Biračkog odbora i bez primjedbi i da je u Zapisniku konstatovano da je glasanje zaključeno u 21 čas. Iz navedenog proizilazi da su izbori na tom biračkom mjestu sprovedeni zakonito i da je Državna izborna komisija pravilno postupila kada je odbila, kao neosnovan, prigovor podnosioca žalbe da je glasanje na tom biračkom mjestu zaključeno u 19,45 časova, odnosno prije isteka vremena za zatvaranje biračkog mjesta propisanog Zakonom.

Sud je takođe ocijenio da je pravilno postupila Državna izborna komisija kada je utvrdila da su izbori na biračkom mjestu broj 31 Javno komunalno preduzeće Ulcinj sprovedeni u skladu sa zakonom, jer u prigovoru, podnijetom Komisiji, nijednim dokazom nijesu potvrđeni navodi da je na tom biračkom mjestu vršen pritisak na birače, da su im dijeljene koverta sa novcem, kao ni da su pogrešno utvrđeni rezultati glasanja, na štetu podnosioca prigovora.

Na osnovu iznijetog odlučeno je kao u izreci.

USTAVNI SUD CRNE GORE

PODGORICA, 28. oktobar 2010. godine